

NBA Raadplegingsdocument: Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels nadere voorschriften permanente educatie.

Link: <https://www.nba.nl/siteassets/themas/thema-duurzaamheid/raadplegingsdocumentatie-csr-assurance.pdf>

Raadplegingsvragen

1. Verwacht u dat in de competentieset de juiste competenties zijn opgenomen om CSRD-assurance te kunnen afgeven?
 - a. Zijn er nog competenties die u mist in deze set?

Het raadplegingsdocument benoemt geen kenniscompetenties rondom verslaggevingsaspecten in de groepsstructuren bij de CSRD, deze zouden wij weldegelijk verwachten. De identificatie van CSRD-plichtige ondernemingen binnen een groepsstructuur is een vaardigheid die de accountant dient te beheersen, bij het beoordelen van de verslagen. De verplichtingen en vrijstellingen voor rapportage onder de CSRD verschillen van de verplichtingen en vrijstellingen in het T9BW2. (Dit is gebaseerd op de wetsvoorstellen ter implementatie in Nederland, zodoende onderhevig aan mogelijke wijzigingen).

Het alleen kennisnemen van hoofdlijnen van EU Taxonomy (onder CSRD-competenties – Kennis) lijkt ontoereikend, omdat het classificatie systeem uit de EU Taxonomy moet worden toegepast binnen de CSRD-rapportage.

Onder 'CSRD-competenties – Kennis' wordt gesproken over 'Aanvullende verslaggevingsstelsels die kunnen ondersteunen (vrijwillig)'. Mogelijk zullen deze verslaggevingsstelsels in de toekomst vergelijkbaar worden geacht met de rapportage onder het Europese stelsel, en mag het duurzaamheidsverslag ook op deze basis worden opgesteld. Is het mogelijk in de benodigde competenties te spreken over de kennis en het begrip van het relevante stelsel van verslaggeving voor het opgestelde duurzaamheidsverslag, zodat in dit soort situaties geen aanvullende eisen noodzakelijk zijn?

Binnen de 'CSRD Competenties - Vaardigheden t.b.v. Kennis', onder Assurance werkzaamheden is onze suggestie om het volgende deelaspect toe te voegen: "Het beoordelen van de (gebruikte schattingen voor) data uit de waardeketen".

Binnen de gehele competentieset wordt gerelateerd aan "risico's op gebied van duurzaamheid". Uitbreiden naar "risico's en kansen op gebied van duurzaamheid" lijkt in een aantal gevallen gepast.

- b. Zijn er competenties die u zou weglaten in deze set?

Binnen de CSRD Competenties Kennis is als tweede subcategorie "Internationale raamwerken" genoemd, deze staan in volgorde nog boven de ESRS en de CSRD. Dit geeft een vertekend beeld. Voorstel om deze internationale raamwerken in prioritering te verlagen en eventueel de toevoeging "(kennis hebben genomen van)" hieraan toe te voegen.

Vooraf in de categorie 'CSRD-competenties – Vaardigheden t.b.v. kennis' zijn een aantal competenties opgenomen (bijv. 'beoordelen of sprake is van voldoende werkzaamheden om tot een conclusie te komen van beperkte mate van zekerheid', 'begrip van connectiviteit tussen jaarrekening en duurzaamheidsrapportage', 'de mix van benodigde assurance werkzaamheden kunnen bepalen om tot een niveau van assurance te komen die zinvol is voor de gebruiker bij beperkte mate van zekerheid' etc.) die reeds verwacht mogen worden van een accountant met certificeringsbevoegdheid. Ondanks dat het een nieuw onderwerp betreft, zijn deze competenties naar onze mening niet aanvullend ten opzichte van de huidige competentieset van de accountant.

Vaardigheden en attitude

De persoonlijke vaardigheid 'Stevige(r) gesprekstechnieken; zingeving, weerstand ombuigen, interviewtechnieken voor beperkte mate van zekerheid' en de genoemde componenten van de 'attitude' suggereren dat de accountant de onderneming zou moeten overtuigen van de noodzaak van duurzaam ondernemen. De taak die de accountant vanuit de CSRD heeft bestaat uit het verschaffen van zekerheid bij het door de onderneming opgestelde duurzaamheidsverslag.

De kenmerken van de attitude van de accountant zouden daarom niet anders kunnen zijn dan van de algemene basiscompetenties van een accountant met certificeringsbevoegdheid al mag worden verwacht, mogelijk kan nog wel aandacht worden gegeven aan de onzekerheden in de beginfase van implementatie van deze regelgeving.

c. Zijn er competenties die nadere duiding behoeven?

Binnen de CSRD Competenties Vaardigheden tbv Kennis zou onder "Risicoanalyse" een uitleg van de term ESG-fraude, of korte duiding van het verschil tussen ESG-fraude en Greenwashing, wenselijk zijn. Of nadere duiding waarom wordt gekozen voor de term ESG-fraude en niet greenwashing.

Binnen CSRD Competenties Attitude wordt ingegaan op het waarborgen van onafhankelijkheid. Echter wordt geen koppeling gemaakt met de ViO en het herkennen van grenzen van onafhankelijkheid die hieruit voortvloeien.

2. Hoe kijkt u aan tegen de praktische haalbaarheid van de competentieset?

Wij verwijzen hiervoor naar onze eerdere opmerkingen. Wij zijn van mening dat de competentieset te ontwikkelen is voor de accountants die voornemens zijn assuranceverklaringen af te geven bij duurzaamheidsverslagen.

3. Hoe verwacht u dat de primaire doelgroep de competentieset zich eigen zal maken? (Denk bijvoorbeeld aan opleiding, inhuur/inzet specialisten, learning on the job of anderszins.)

Een opleiding met praktisch element zal zorgen voor het aanleren van de eerste competenties, ervaring bij uitvoeren van opdrachten zal zorgen voor het eigen worden van de volledige set competenties.

4. Hoe kijkt u aan tegen een zelfassessment zoals hierboven omschreven als instrument om het kennisniveau in beeld te brengen én de individuele ontwikkeling te stimuleren?

Een zelfassessment zou als basis moeten dienen voor de zelf-complianceverklaring over de CSRD-competenties door de accountant. Omdat het behalen van de CSRD-certificering niet verplicht is voor alle accountants, zal een accountant zich de vaardigheden eigen maken uit intrinsieke motivatie.

5. Zou dit zelfassessment een verplicht karakter moeten hebben? De verplichting bestaat dan uit het maken van het zelfassessment én vastlegging in het PE-portfolio.

Als door het maken van het zelfassessment een duidelijk beeld ontstaat voor de accountant of deze beschikt over de CSRD-competentieset, zou dit assessment verplicht moeten zijn, en de blinde vlekken moeten worden opgevolgd, voordat de zelf-compliance verklaring CSRD-competenties kan worden afgegeven. Opname in het PE-portfolio is zeker aan te raden voor accountant die deze certificering willen verkrijgen.

6. Hoe kijkt u aan tegen de verplichting van (vak)interview zoals hierboven omschreven?

Verplichte (vak) interview is een relevant middel ter vergroting van kennis en verbetering van kunde, met name omdat dit vakgebied voor veel accountants nieuw is. Men zal voornamelijk gedurende de eerste jaren tegen vragen of casussen aanlopen, die middels interview voor meerderen een leerpunt kunnen zijn. Daarbij moet wel worden benoemd dat het wenselijk is dat deze interview inderdaad binnen de accountantsorganisaties wordt gereguleerd.

Door interview kantooroverstijgend aan te bieden kan ook tussen accountantsorganisaties kennis worden uitgewisseld.

Interview is een betere stimulans voor ontwikkeling dan maatregelen, omdat interview geen straffend karakter kent. Wel is noodzakelijk dat de interview elk van de deelnemers nieuwe inzichten biedt en dat de interview de juiste diepgang kent. Hiervoor is een handreiking wenselijk.

Randvoorwaarde voor een effectieve inrichting van interview is dat er sprake is van een veilige omgeving, waarin deelnemers zich kwetsbaar durven opstellen. Wanneer sprake is van een rapportageverplichting over de sessies richting de NBA, zeker wanneer de interviewer of mentor wordt aangewezen door de NBA, kan dit door de deelnemers of kantoren als bedreigend worden ervaren voor de benodigde veiligheid.

7. Bent u van mening dat dit bijdraagt aan de benodigde ontwikkeling van kennis waaronder het delen van ervaringen en inzichten? En als u deze mening niet bent toegedaan; hoe zou u de kennis beroepsbreed willen ontwikkelen?

Ja, wij zijn voorstander van intervisie binnen de accountantsorganisatie en intervisie middels werkgroepen bij de beroepsorganisatie. Beroepsbrede kennisontwikkeling kan naast intervisie ook bestaan uit kennisdeling via de werkgroepen van de beroepsorganisatie, zoals in de aanloop naar de CSRD ook werd gedaan. De opgehaalde kennis kan vervolgens intern worden gedeeld en de beroepsorganisatie kan in handreikingen voorzien.

8. Welke nadere voorwaarden zou de NBA naar uw mening mogen stellen aan (vak)intervisie?

De genoemde elementen waarvoor de NBA mogelijk voorwaarden wil stellen zijn elementen die zich hier goed voor lenen.

Zie onder vraag6 onze opmerking over de veilige omgeving als randvoorwaarde voor intervisie. De NBA zou hier zeker rekening mee moeten houden wanneer zij voorwaarden stelt aan de mentor en de door de NBA gewenste terugkoppeling op individueel niveau of via de mentoren.